

12.5.2021

לכבוד:

מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה
מר איציק שמולי, שר העבודה והרווחה
מר עמיר פרץ, שר הכלכלה והתעשייה
מר אריה דרעי, שר הפנים

הנדון: הבטחת זכויותיהם וביטחונם של עובדות ועובדים בצל המצב הביטחוני

בשם קו לעובד, אני פונה אליכם בנוגע לשתי סוגיות הנוגעות לזכויות עובדות/ים וביטחונם בשעת חירום
זו.

בימים אלו, לאור המצב הביטחוני הנפיץ, נעצרה שגרת החיים. במצב החדש שנוצר עובדים/ות רבים/ות
אינם/ן יכולים/ות לעבוד, ואחרים נדרשים לעבוד למרות שעבודתם מסכנת את שלומם. אלו גם אלו
זקוקים להנחיות ברורות, גב ממשלתי ואכיפה במקומות העבודה. אפרט:

1. בהיעדר מסגרות חינוך פעילות בדרום ובמרכז, אימהות ואבות רבים מנועים מלעזוב את ילדיהם
בבית, ואינם יכולים להגיע למקומות עבודתם.
2. בהיעדר מקלטים ומגוונות זמינים ותקינים עבור עובדים במקצועות שונים, בראשם עובדי בניין
המועסקים בגובה ועובדי חקלאות השוהים בשטחים פתוחים, העובדים תלויים בשיקולי
המעסיקים באשר לקיום יום העבודה כרגיל או ביטולו.

לאור העמימות הרבה והחששות המעסיקים את העובדות/ים, דרישותינו הן כדלקמן:

א. **הבטחת זכויות העובדות והעובדים:** יש להכיר במצב החירום המונע מעובדים/ות להגיע
למקום עבודתם, ולהנחות את הגורמים השונים בהתאם. על פי חוק הגנה על עובדים בשעת
חירום, עובדים אמנם מוגנים מפני פיטורין אך שכרם אינו מובטח במקרה של היעדרות מפאת
המצב. על המדינה להכריז על שיפוי מעסיקים עבור כלל העובדים במשק, המנועים מלעבוד
בגלל המצב הביטחוני.

ב. **אכיפת זכויות עובדים:** למרות המשבר הבריאותי המתמשך, שפגע קשות בביטחון התעסוקתי של מאות אלפי עובדים בישראל, במהלך שנת 2020 ירדה באופן דרמטי אכיפת זכויות העובדים על ידי מנהל ההסדרה והאכיפה. במציאות הנוכחית, להלן הלחימה מול עזה, יש לאכוף ביתר שאת את חוק ההגנה על עובדים בשעת חירום, תוך דאגה שאף עובד/ת לא יפוטרו בשל מצב החירום.

ג. **שמירה על ביטחונם של העובדות/ים:** מנהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית הוא האמון על בטיחות העובדים בשגרה. בימים אלו, על אחת כמה וכמה, יש להפנות את כלל המשאבים לשמירה על בטיחותם. על המעסיקים לקבל הנחיות ברורות בנוגע לבטיחות בעבודה, בדגש על הגבלות חיוניות על העסקת עובדים בחירום. יש להקפיד שבעתיים על אכיפה קפדנית שתוודא את יישום ההנחיות. ניסיון העבר מלמד כי עובדות/ים רבות/ים, הן בתחום החקלאות והן בבנייה, נדרשות/ים לעבוד בניגוד להנחיות, בעטייה של התעלמות המעסיקים מהסכנה הכרוכה בכך.

לא בכדי הדגשנו את הצורך בשמירה על זכויותיהם של מהגרי ומהגרות עבודה, מכיוון שאלו מוצאים עצמם במצבים מורכבים במיוחד בשעת חירום: אתמול התבררנו על מותה הטראגי של סומיה סנטוש, עובדת סיעוד שלא הספיקה להגיע למרחב מוגן בזמן מתקפת טילים על אשקלון. בדומה לסנטוש המנוחה, עובדות ועובדים רבים בתחום הסיעוד מתקשים להתגונן בזמן אזעקה, לא פעם בשל חובתם לדאוג למטופלים שתנועתם מוגבלת. קבוצה פגיעה נוספת הנה, כאמור, היא עובדי החקלאות מתאילנד המתקשים לעקוב אחר ההנחיות בגלל מחסום שפתי.

אי לכך נדרוש:

1. הנגשת המידע וההנחיות בזמן אמת, בשפות האם של מהגרי העבודה בישראל, בדגש על הסברים מפורטים אודות אופן ההתנהגות בזמן מתקפת טילים וזכויות העובדים.
2. דאגה לסיוע נפשי זמין עבור כלל מהגרי העבודה, בשפות השונות. לאור עבודתם הקשה של מהגרי העבודה, הן בשגרה והן בחירום, ראוי כי הסיוע לא יהיה נקודתי כי אם קבוע, על מנת להקל עליהם את ההתמודדות עם מציאות חיים לא פשוטה, המקצינה בכל פעם שישראל יוצאת לסבב לחימה בעזה.

בברכה,

מיכל סימונט כורך,

מנהלת מחקר ומדיניות ציבורית,

קו לעובד.